

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 25 januari 1944 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1944/45 under riksstatsens första huvudtitel, avseende anslagen till hov- och slottsstaterna.

(1:a avd.)

Kungl. hovstaten.

1:o) **Anslag till Kungl. Maj:ts hovhållning.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t (punkterna 1 och 2, sid. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 januari 1944) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1944/45 anvisa dels till Kungl. Maj:ts hovhållning ett anslag av 800 000 kronor, dels ock till Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning ett anslag av 150 000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må för budgetåret 1944/45 anvisa

- a) till *Kungl. Maj:ts hovhållning* ett anslag av 800 000 kronor;
- b) till *Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning* ett anslag av 150 000 kronor.

2:o) **Anslag till de kungl. hoven och till möbler m. m. i de kungl. slotten.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 3—11, sid. 2—4) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1944/45 anvisa

- a) till *Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning och handpenningar för Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan* ett anslag av 192 000 kronor;
- b) till *Förstärkning av anslaget till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning m. m.* ett anslag av 125 000 kronor;

- c) till *Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland* ett anslag av 26 000 kronor;
- d) till *Hans Kungl. Höghet Hertigen av Närke* ett anslag av 26 000 kronor;
- e) till *Ved och kol för de kungl. hoven* ett anslag av 50 000 kronor;
- f) till *Täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven* ett anslag av 95 000 kronor;
- g) till *Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten* ett anslag av 56 400 kronor;
- h) till *Förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten* ett anslag av 25 000 kronor;
- i) till *Kungl. hovstallets utfodring* ett anslag av 45 000 kronor.

Kungl. slottsstaten.

3:o) **Anslag till Stockholms slott.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 12—15, sid. 4 och 5) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1944/45 anvisa

- a) till *Reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader* ett anslag av 63 000 kronor;
- b) till *Förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader* ett anslag av 40 000 kronor;
- c) till *Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott* ett anslag av 33 750 kronor;
- d) till *Förstärkning av anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott* ett anslag av 36 750 kronor.

4:o) **Underhåll m. m. av Drottningholms m. fl. kungl. slott.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16, sid. 5—8) att dels till Underhåll m. m. av Drottningholms m. fl. kungl. slott för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 14 000 kronor, dels ock medgiva, att av Djurgårdskassans överskottsmedel må under budgetåret 1944/45 till förenämnda anslag överföras ett belopp av 150 000 kronor.

För underhåll m. m. av följande kungl. lustslott, nämligen Drottningholms, Gripsholms, Ulriksdals, Haga, Strömsholms, Rosersbergs och Tullgarns slott, är i riksstaten för innevarande budgetår anvisat ett reservationsanslag av 14 000 kronor. Till detta anslag har, enligt av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens medgivande meddelad föreskrift, av Djurgårdskassans befintliga överskottsmedel överförts ett belopp av 150 000 kronor.

Förutom slottens egna inkomster och bidrag å 25 000 kronor av grusförsäljningsmedel står sålunda under löpande budgetår ett belopp av sammanlagt 164 000 kronor till förfogande för underhåll m. m. av ifrågavarande lustslott.

I skrivelse den 31 augusti 1943 har riksmarskalksämberet med ledning av framställningar från ståthållarämbetena för lustslotten beräknat medelsbehovet under förevarande anslag för budgetåret 1944/45. I anslutning därtill har, för täckande av de i statförslagen upptagna underskotten, föreslagits anvisande av ett sammanlagt belopp av 210 300 kronor. I fråga om förslaget till stat för Drottningholms slott har riksmarskalksämberet framhållit, att inkomsterna av teatermuseets visningsmedel beräknats till 3 000 kronor och utgifterna för museet, inberäknat hyra m. m. för bibliotekslokal på Linnégatan 7 i Stockholm med ett belopp av 2 350 kronor, till 12 400 kronor, innebärande alltså en nettoutgift av 9 400 kronor.

I riksmarskalksämberets ifrågavarande skrivelse är intaget ett inom Djurgårdsförvaltningen uppgjort statförslag för Djurgårdskassan för budgetåret 1944/45. I förslaget förutsättes, att av kassans överskottsmedel ett belopp av 150 000 kronor skall för budgetåret 1944/45 utgå som bidrag till de kungl. lustslottens underhåll. Någon behållning har därvid icke beräknats uppkomma vid utgången av budgetåret 1944/45.

Under hänvisning till vad sålunda anförts har riksmarskalksämberet hemställt dels att för nästa budgetår måtte anvisas ett anslag av (210 300 — 150 000 =) 60 300 kronor till underhåll av Drottningholms m. fl. kungl. slott, dels ock att av Djurgårdskassans överskottsmedel måtte till anslaget överföras 150 000 kronor.

I särskild skrivelse den 31 augusti 1943 har riksmarskalksämberet hemställt om anvisande av ett anslag av 20 000 kronor till oförutsedda reparationer och ombyggnader å de kungl. slotten.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Riksmarskalksämberet har för budgetåret 1944/45 räknat med ett medelsbehov av 210 300 kronor utöver slottens egna inkomster.

Vad först beträffar kostnaderna för Drottningholms teatermuseum är jag icke heller för nästa budgetår beredd förorda, att inkomster och utgifter för teatermuseet jämte vissa kostnader för dess i Stockholm belägna bibliotek intagas i staten för Drottningholms slott. Härigenom uppkommer i förhållande till den av riksmarskalksämberet äskade medelsanvisningen under förevarande anslag en minskning, svarande mot den av ämbetet beräknade nettokostnaden för museet, 9 400 kronor. Med hänsyn till att teaterbyggnaden med inredning och inventarier hör till slottsegendomen vill jag emellertid förorda, att liksom för innevarande budgetår bidrag från Haga slotts

försäljningsmedelsfond får utgå till teatermuseet. Bidraget torde icke böra överstiga vad som utgått för innevarande budgetår eller 6 000 kronor.

Liksom för innevarande budgetår torde alltjämt böra bland slottsstaternas inkomster ingå bidrag från Haga och Ulriksdals slotts försäljningsmedels fonder, varigenom behovet av anslagsmedel kan ytterligare minskas. Dessa bidrag torde lämpligen kunna bestämmas till 19 900 kronor från Hagafonden och 17 000 kronor från Ulriksdalsfonden.

Av Djurgårdskassans medel torde för slottens underhåll böra disponeras oförändrat belopp, tillhoppa 150 000 kronor.

Behovet av anslagsmedel bör på grund av vad sålunda anförts utgöra (210 300 — 9 400 — 19 900 — 17 000 — 150 000 =) 14 000 kronor.

I nuvarande läge kan jag icke tillstyrka riksmarskalksämhetets förslag om upptagande å riksstaten av ett särskilt anslag av 20 000 kronor till oförutsedda reparationer och ombyggnader.

Utskottet.

Då Kungl. Maj:ts förslag eller vad departementschefen i samband därmed anfört icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) till *Underhåll m. m. av Drottningholms m. fl. kungl. slott* för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 14 000 kronor;

b) medgiva, att av Djurgårdskassans överskottsmedel må under budgetåret 1944/45 till förenämnda anslag överföras ett belopp av 150 000 kronor.

5:o) **Vissa byggnadsarbeten vid Drottningholms slott.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17, sid. 8 och 9) att till Vissa byggnadsarbeten vid Drottningholms slott för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 36 500 kronor.

I skrivelse den 16 september 1939 hemstälde riksmarskalksämhetet om anslag till uppförande och förbättring av personalbostäder vid Drottningholms kungsgård. Därvid åberopades att bestämmelserna i lantarbetstidslagen nödvändiggjorde en ökning av arbetarstammen vid kungsgården samt att förbättring av de redan befintliga bostäderna påkallades med hänsyn till gällande hälsovårdsföreskrifter.

På förslag av Kungl. Maj:t i propositionen nr 2/1941 ävensom i 1942 års statsverksproposition anvisade riksdagen till förevarande ändamål sammanlagt 316 000 kronor. Enligt den plan som låg till grund härför skulle för de anvisade medlen iordningställas arbetarbostäder om tillhoppa 76 eldstäder. Detta skulle ske genom uppförande av fem nybyggnader samt ombyggnad av tre äldre byggnader, Smedjegården, Orangeriet och Pagebyggnaden.

I skrivelse den 19 oktober 1943 har *byggnadsstyrelsen* framlagt förslag om anvisande av ytterligare 36 500 kronor för dessa byggnadsföretag, vilket ytterligare belopp visat sig erforderligt dels på grund av att de förenämnda

ombyggnaderna dragit större kostnader än ursprungligen beräknats, dels ock till följd av den inträffade prisstegringen.

Departementschefen har med hänvisning till att ifrågavarande arbeten ingå i en av Kungl. Maj:t och riksdagen redan godkänd plan till erforderlig förbättring av personalbostäderna vid Drottningholms kungsgård ansett sig kunna tillstyrka den begärda medelsanvisningen.

På av departementschefen anförda skäl och då den uppkomna kostnadsökningen i huvudsak hänför sig till förhållanden, som icke kunnat i förväg beräknas, har utskottet funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet får alltså hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten vid Drottningholms slott* för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 36 500 kronor.

Stockholm den 25 januari 1944.

På statsutskottets vägnar:

ALGOT TÖRNKVIST.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Gränebo, Lindström, Sven Larsson, Bäckström, Holmström, Karl Andersson, Carlström, Boman, Ekströmer, Berling, Wiklund* och *Ivar Persson*; samt

från andra kammaren: herrar *Törnkvist, Eriksson* i Stockholm, *Danielsson, Ward, Pettersson* i Dahl, *Holmdahl, Mårtensson, Lindholm*, fru *Alvén*, herrar *Lundberg* i Hälsingborg, *Norup* och *Hoppe*.
